Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Gemeente Overbetuwe
S Toisuta
Postbus 11
6660 AA ELST
Omgevingsloket@overbetuwe.nl

Datum 24 januari 2024
Uw kenmerk Z2023-00002486
Ons kenmerk Z2023-00000664
Contactpersoon Bram de Vries
Telefoonnummer 088-3555850
E-mailadres bram.de.vries@vggm.nl

Onderwerp Omgevingsadvies ruimtelijke onderbouwing Logiesvoorzieningen De Merm-Oost

Geachte mevrouw Toisuta,

Op 21 december 2023 ontving ik uw mail waarin u ons vraagt te adviseren op het plan voor de realisatie van tijdelijke huisvesting voor migranten op het bedrijventerrein De Merm in Elst.

Conform de wet- en regelgeving adviseert Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden het gemeentebestuur bij ruimtelijke ontwikkelingen over gezondheid, (externe) veiligheid en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid.

Op 7 juni 2022 hebben wij reeds een advies omgevingsveiligheid uitgebracht voor dit plan. In de tussenliggende tijd is het plan echter enigszins aangepast. De aanpassingen hebben geen invloed gehad op de omgevingsrisico's en het daarop gebaseerde advies. Naar aanleiding van vragen van uw kant met het oog op de voorgestelde aanpassingen hebben wij op 26 oktober 2023 middels een memo gereageerd.

Onderstaand advies komt inhoudelijk overeen met mijn eerder uitgebrachte advies van 7 juni 2022 en de memo van 26 oktober 2023.

Het plan
Het plan betreft het voornemen voor de realisatie een tijdelijke huisvesting van circa 120 arbeidsmigranten, een beheerdersunit en de bijhorende inrichting van het terrein (o.a. parkeerplaatsen, sport- en recreatieve voorzieningen, waterbergingsvoorzieningen). Om dit mogelijk te maken dient het vigerende bestemmingsplan te worden herzien.

Advies
In het kader van de rampenbestrijding en zelfredzaamheid adviseer ik u

- Afspraken te maken bij werkzaamheden aan de aardgastransportleidingen; in overleg met de beheerder van de aardgastransportleidingen kunnen bijvoorbeeld afspraken gemaakt worden over het informeren van de omgeving over de mogelijke risico's bij (geplande) werkzaamheden (na)bij de aardgastransportleidingen en over de aanwezigheid van personen ten tijde van geplande werkzaamheden.
- De ontvluchtbaarheid te verbeteren; het plan wordt in noordelijke richting ontsloten. Deze route kruist de genoemde aardgastransportleidingen. In geval van calamiteit aan een aardgastransportleiding ten noorden van de woningen betekent dit dat het plan niet veilig kan worden verlaten. Door een ontvluchtingsmogelijkheid in tegengestelde richting te creëren kunnen aanwezigen zich in dat geval en voor zover mogelijk van de bron af in veiligheid brengen.
- Te communiceren over de risico's en het bijbehordende handelingsperspectief; denk hierbij aan het informeren van de toekomstige bewoners over de risico's van een fakkelbrand en een toxische wolk en het bijbehorende handelingsperspectief. Gelet op de doelgroep kan de taalbarrière een aandachtspunt zijn. Goede risicocommunicatie draagt bij aan de mate van zelfredzaamheid.

Aanvullend advies
Met het oog op de basisbrandbestrijding adviseer ik u maatregelen te treffen ter verbetering van de bluswatervoorziening.

Toelichting bij het advies

Risicobronnen

In de omgeving van deze locatie liggen de volgende risicobronnen:

- Aardgastransportleidingen A-505, A-507, A-663 en N-578-20
- A325 met vervoer gevaarlijke stoffen over de weg
- Betuweroute met vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor
- Het IBT-centrum met opslag munitie
- Distributiecentrum Jumbo (BEVI-inrichting)

Relevante scenario's

De genoemde aardgastransportleidingen doorkruisen het perceel. Als gevolg van een leidingbreuk door bijvoorbeeld graafwerkzaamheden kunnen de scenario's explosie en fakkelbrand optreden. Door de zeer hoge leidingdruk ontstaat bij ontsteking van uitstromend gas een fakkel van tientallen meters lengte. Door de zeer grote hittestraling ontstaan secundaire branden in de omgeving. De migrantenwoningen liggen binnen de effectafstanden. De kans op een dergelijk scenario is zeer klein, maar kan niet uitgesloten worden.

Door een scheur in een tankwagen (wegvervoer) of ketelwagon (spoorvervoer) die als gevolg van bijvoorbeeld een aanrijding is ontstaan kan een toxische stof uitstromen die zich in dampvorm met de wind mee verspreidt. Afhankelijk van de dan heersende windrichtingen strekt het effectgebied zich uit tot over het plangebied.

De EV-risico's met betrekking tot het IBT-centrum en het distributiecentrum Jumbo zijn gelet op de afstanden niet relevant voor het plan.

Zelfredzaamheid

Het scenario fakkelbrand kan zich zeer snel voltrekken. De tijd om zich in veiligheid te brengen is daarom zeer beperkt. Hierbij geldt: hoe groter de afstand tot het incident hoe groter de kans op overleven. Het ligt in de verwachting dat bij een dergelijk scenario dodelijke en gewonde slachtoffers te betreuren zijn.

Het handelingsperspectief bij een toxische wolk is binnenhuis schuilen in combinatie met het sluiten van ramen en deuren (incl. ventilatieopeningen) en het uitschakelen van de ventilatie- c.q. luchtbehandelingsinstallatie. Het ligt in de verwachting dat de aanwezige personen zichzelf in veiligheid kunnen brengen door bescherming te zoeken, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd.

Rampbestrijding

De inzet van de brandweer ingeval van een fakkelbrand nabij de bron zal vanwege de hittestraling niet mogelijk zijn. Daarom zal de inzet van de brandweer zich richten op het redden van slachtoffers en de bestrijding van secundaire branden op een werkbare afstand van het incident. De fakkel zelf zal alleen kunnen doven door het afsluiten van de gasleiding door de Gasunie. Het zal enige tijd duren eer het effect van deze maatregel merkbaar zal zijn en de uitstroom van gas stopt.

De bestrijding van het scenario toxische wolk richt zich met name op het reduceren van de schadelijke effecten door neerslaan of verdunnen van de toxische wolk in de nabijheid van de bron en voor zo ver mogelijk het stoppen van de uitstroom. Ondanks de inzet van de brandweer is het niet uitgesloten dat een toxische wolk zich over het plangebied uitstrekt.

Bluswater en bereikbaarheid

Opstelplaats

Het is belangrijk dat er aan de noordzijde (oftewel: voorzijde) een of meerdere mogelijkheden zijn voor het positioneren van een blusvoertuig. Het aantal is afhankelijk van de afstand vanaf een opstelplaats tot verst gelegen voordeur van een wooneenheid. Gerekend vanaf een opstelplaats bedraagt de maximale afstand tot de toegang van een wooneenheid namelijk 40 m. Een opstelplaats hoeft geen speciaal ingerichte plek te zijn, dit kan ook de 'openbare' weg zijn voor de panden, mits aan de afmetingen en de gewichtseisen uit de handreiking Bluswatervoorzieningen en Bereikbaarheid (2019, brandweer Nederland) kan worden voldaan.

Bluswatervoorziening

Binnen 100 m vanaf de opstelplaats dient een primaire bluswatervoorziening met een minimale capaciteit van 30 m^3/uur beschikbaar te zijn. In de regel kan hierin worden voorzien middels een ondergrondse brandkraan op het (aan te leggen) drinkwaternet. De capaciteit is afhankelijk van de dimensionering van het leidingnet. Indien niet aan de minimale capaciteit van 30m^3/uur kan worden voldaan kan bijvoorbeeld een geboorde put (incl. pomp) een alternatieve oplossing zijn.

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.n

De locatie wordt begrensd door een A-watergang. Door deze bereikbaar te maken voor een brandweervoertuig kan hier aanvullend (secundair) bluswater aan onttrokken worden, tenzij de A-watergang in perioden van droogte te weinig water bevat en mits het waterschap hiermee in stemt.

Hekwerk
Het terrein wordt afgescheiden door een hekwerk. Als dat betekent dat het terrein ook afgesloten wordt dient er in overleg met de brandweer een voorziening getroffen te worden dat het terrein in geval van een incident voor hulpdiensten toegankelijk is.

Gezondheid
De GGD kan een gezondheidskundig beoordeling van deze locatie uitvoeren en wil daarbij de rapportage van het akoestisch onderzoek meenemen. Wilt u mij deze toesturen zodra die beschikbaar is?

Afsluitend
Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u nog vragen heeft of overleg wilt over mijn reactie kunt u contact opnemen met genoemde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,
namens deze,

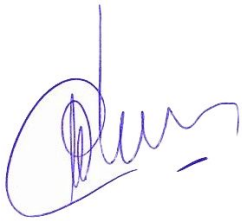

Wim Verboom
Afdelingsmanager Risicobeheersing

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.n